

B&W VOORSTEL

Kenmerk: 2024-011109

Datum b&w-vergadering:

5 maart 2024

Onderwerp:

Aangepaste Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties.

Te nemen besluit:

1. De Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties 2024 vast te stellen.

Team/ behandelend ambtenaar:

TBS / Rob Boon

Status advies:

openbaar

Portefeuillehouder:

Wethouder Chantal Teunissen

Doorgeleiding naar de raad:

ja, informierend

Betrokkenen bij advies extern:

Betrokkenen bij advies intern:

Wethouders Wijnte Hol, Dimitri Horsthuis-Tangelder en Rik van den Dam

Juridisch adviseur (TSPJ), financieel adviseur (TF), dorpscontactpersonen en alle overige bij subsidies betrokken medewerkers Sociaal Domein

TIC:

Ja

Bijlagen voor B&W:

- Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties gemeente Overbetuwe 2024
- Was-wordt lijst Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties

Bijlagen voor raad:

- 2024-011109 Collegevoorstel aangepaste Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties.
- Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties gemeente Overbetuwe 2024
- Was-wordt lijst Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties

Te nemen besluit

1. De Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties 2024 vast te stellen.

Inleiding

Op 8 maart 2022 heeft het college de Subsidieregeling Sociale Basis Vrijwilligersorganisaties 2022 vastgesteld (2022-007095). Met de komst van één integrale subsidieregeling voor vrijwilligersorganisaties is een transparant toetsingskader gecreëerd voor subsidies. Dit zorgt voor duidelijkheid voor alle betrokkenen.

Daarvóór waren binnen het sociale domein de grondslagen voor deze subsidies divers, onduidelijk of voor bepaalde subsidiecategorieën afwezig.

Vanaf subsidiejaar 2023 is gewerkt met deze subsidieregeling.

Afgesproken is om dit na de behandeling van de subsidieaanvragen voor 2023 te evalueren en wanneer blijkt dat aanpassingen wenselijk zijn te komen met een voorstel. Dat is het onderwerp van dit collegevoorstel.

Een overzicht van de voorgestelde wijzigingen staat in bijgaande was – wordt lijst.

Beoogd resultaat

Met de subsidieregeling wordt gezorgd voor een transparant toetsingskader voor subsidies van vrijwilligersorganisaties, aansluitend bij onze visie op interactie met de samenleving en de uitwerking daarvan. Dit zorgt voor duidelijkheid voor alle betrokkenen en de juridische grondslag voor het verstrekken van subsidies.

Argumenten en onderbouwing

1.1. *Er waren enkele onvoorziene en onbillijke gevolgen.*

Bij de evaluatie zijn alle bij subsidies aan vrijwilligersorganisaties betrokken medewerkers van het sociaal domein betrokken geweest. Geconstateerd is dat de subsidieregeling als zodanig goed werkbaar is, maar op een aantal punten een onvoorzien en onbillijk nadelig gevolg heeft voor de aanvrager, in de vorm van een te laag subsidiebedrag. Met toepassing van de hardheidsclausule is hiervoor, binnen de bestaande budgetten, een oplossing gevonden zolang de regeling hierop niet is aangepast. Bij één subsidiecategorie blijkt de regeling juist tot een aanzienlijk hoger subsidiebedrag te leiden dan de aanvragers in voorgaande jaren gewend waren te ontvangen. Dat heeft voor die categorie tot gevolg dat het beschikbare budget structureel wordt overschreden, tenzij de regeling hierop wordt aangepast.

1.2. *De eis om 20% van de subsidiabele kosten uit andere bronnen te financieren past niet bij het stimuleren van vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor het versterken van gemeenschappen en zorg voor elkaar.*

Artikel 6 van de subsidieregeling impliceert dat vrijwilligersorganisaties altijd 20% van de subsidiabele kosten van de begroting moeten bekostigen uit andere bronnen dan de subsidie. Uitzonderingen daargelaten waarbij de hoogte van de subsidie op een andere wijze wordt bepaald.

Voor vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor zorg voor elkaar en ontmoeting, gemeenschapsvorming en dorpsagenda's, en voor inwonersplatforms, geldt een dergelijke uitzondering nu niet. Ook zij worden nu geacht 20% van de subsidiabele kosten op een andere wijze te bekostigen. Dat is onbillijk en nadelig. Dit zijn allemaal organisaties die zich vrijwillig inzetten voor het versterken van gemeenschappen en zorg voor elkaar. Hier moet hun energie naar uit gaan en niet naar het verwerven van andere inkomsten. De subsidie wordt aangewend voor de noodzakelijke kosten

van het voortbestaan van de vrijwilligersorganisaties als zodanig.
De eis om 20% van de subsidiabele kosten uit andere bronnen te financieren willen we daarom laten vervallen voor de subsidiecategorieën “zorg voor elkaar en ontmoeting”, “gemeenschapsvorming en dorpsagenda's”, en “inwonersplatforms”.
Met uitzondering van de EHBO verenigingen die wel in staat zijn om 20% uit andere bronnen te bekostigen.

- 1.3. *De term “wijk- of dorpsgerichte overlegorganisatie” dient vervangen te worden door “inwonersplatform”.*

We volgen hierin de terminologie van de op 10 januari 2023 door het college vastgestelde Uitgangspuntennotitie Dorpsprofielen en Participatie (2022-052486).

- 1.4. *De huidige maximale subsidie voor inwonersplatforms is onvoldoende om de noodzakelijke kosten te dekken en dient daarom te worden verhoogd.*

De maximale jaarlijkse subsidie voor inwonersplatforms bedraagt in de huidige regeling €1000 per dorp/wijk. Met deze subsidie financieren inwonersplatforms hun vaak maandelijkse vergaderingen, enkele keren per jaar een openbare vergadering, hun website en/of nieuwsbrieven. In de praktijk blijkt dat de kosten voor inwonersplatforms uitkomen op rond € 2000 per jaar. Om deze kosten te kunnen dekken met de gemeentelijke subsidie dient het maximale subsidiebedrag te worden verhoogd. De ophoging wordt gedekt binnen het bestaande budget Gebiedsgericht werken.

Het maximum subsidiebedrag voor inwonersplatforms willen we verhogen naar € 2500, zodat we ook in de toekomst deze aanvragen kunnen blijven honoreren. Niet elk dorp of wijk vraagt overigens het maximale bedrag aan.

- 1.5. *De subsidiecategorie Stimuleren van Sporten en Spelen is bedoeld voor door het (speciaal) basisonderwijs georganiseerde sportactiviteiten, zoals eenmalige zwem- en schaatsactiviteiten. Dit ontbreekt echter in de tekst en dient expliciet vermeld te worden.*

Eenmalige activiteiten van scholen voor (speciaal) basisonderwijs op het vlak van zwemmen en schaatsen (winterfestijn) worden al jaren gesubsidieerd en passen bij ons sportbeleid. Deze zijn vergeten te vermelden in de subsidieregeling. Hiervoor zijn in 2023 wel subsidies verstrekt op basis van de regeling uit voorgaande jaren. De kosten hiervan blijven binnen het beschikbare budget en worden nu opgenomen in de regeling. De berekeningswijze en maximale hoogte van de subsidie wijzigt niet ten opzichte van de jaren 2022 en daarvoor.

De tekst in de huidige regeling heeft betrekking op de buurtsportcoach (combinatiefunctionaris) en verenigingsondersteuner. Dit valt onder de subsidie aan professionele welzijnsorganisaties en hoort niet thuis in deze subsidieregeling voor vrijwilligersorganisaties.

- 1.6. *Om de betaalbaarheid van kindervakantie-speelweken te blijven garanderen dient het maximale subsidiebedrag te worden verhoogd.*

Vanuit verschillende organisatoren hebben we signalen ontvangen dat het ieder jaar lastiger wordt om de begroting sluitend te krijgen. Hierop is in het voorjaar 2023 een uitvraag gedaan onder alle organisatoren die dit beeld bevestigt. Deelnemers betalen een bijdrage van gemiddeld zo'n 15 euro voor de hele week. De betaalbaarheid van deelname is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast zetten de organisatoren zich in om lokaal sponsoren te werven.

Het subsidiebedrag is sinds 2003 nauwelijks verhoogd (toen €200 per dag, nu €225). Conform de tool ‘Prijzen toen en nu’ van het CBS komt € 200,- in 2003 overeen met € 295,- in 2022.

Met toepassing van de hardheidsclausule is in 2023 een bedrag verstrekt van €400

per dag. Dit is mogelijk binnen het totale beschikbare budget voor Jeugd- en Jongerenwerk.

In 7 kernen worden speelweken georganiseerd: bij subsidie van € 400/dag en een maximum van 5 dagen betekent dit dat de jaarlijkse uitgaven worden verhoogd van € 7.875,- naar € 14.000,-.

Met dat bedrag wordt de continuïteit van het aanbod en de betaalbaarheid voor de komende jaren gewaarborgd.

1.7. Om grote culturele evenementen van bovenlokaal belang rechtmatig te kunnen subsidiëren dient hiervoor een aparte vermelding aan de regeling te worden toegevoegd.

Voor subsidie aan een groot cultureel evenement van bovenlokaal belang, zoals The Colorfield Performance, is in de huidige regeling niets opgenomen. Hiervoor is de afgelopen jaren wel subsidie verstrekt en dit kon worden opgevangen binnen het bestaande budget. Door hierover iets op te nemen in de regeling leggen we de juridische grondslag hiervoor vast.

In de regeling wordt bij de categorie kunst- en cultuurinitiatieven opgenomen dat voor culturele activiteiten van bovenlokaal belang maximaal 1/3 van de subsidiabele kosten gesubsidieerd wordt op basis van de (activiteiten)begroting van de aanvrager met een maximum tot €10.000. Tevens wordt opgenomen dat hiervoor een subsidieplafond geldt van € 20.000 per kalenderjaar.

1.8. De huidige regeling pakt voor historische verenigingen onverwacht en onbillijk nadelig uit en vraagt om een aparte uitwerking in de regeling.

Historische en erfgoed-verenigingen en stichtingen worden in de huidige regeling op dezelfde wijze behandeld als andere culturele initiatieven. Het subsidiebedrag wordt nu bepaald aan de hand van 1/3 van de subsidiabele kosten per bijeenkomst, met een staffel afhankelijk van het aantal bezoekers/deelnemers. Deze berekeningswijze pakt zeer nadelig uit voor deze categorie vrijwilligersorganisaties.

We hebben veel bezwaren ontvangen van historische verenigingen die onder de huidige subsidieregeling drastisch minder subsidie ontvingen dan onder de vorige en waarbij het voortbestaan van de activiteiten niet langer gegarandeerd kon worden. Met toepassing van de hardheidsclausule is hiervoor een tijdelijke oplossing gevonden. De kosten blijven binnen het beschikbare budget voor Subsidies Kunst en Cultuur. Voorgesteld wordt om deze oplossing structureel te maken door het opnemen van een aparte categorie voor erfgoedbeleving met een jaarlijkse maximale subsidie van € 800 per vereniging/stichting.

Hiermee komen we structureel tegemoet aan de eerder gemaakte bezwaren.

1.9. Scholen voor basisonderwijs ontvangen door de huidige berekeningswijze onbedoeld een disproportioneel hoger bedrag voor cultuureducatie en dit dient daarom te worden verlaagd.

Met de subsidieregeling is een nieuwe berekeningswijze geïntroduceerd: gestaffeld per 100 leerlingen oplopend vast subsidiebedrag voor de leerling die aan activiteiten deelnemen. Dit heeft in 2023 geleid tot een veel hogere subsidie dan in de jaren daarvoor. Het beschikbare budget voor Cultuureducatie van €10.000 is in 2023 met 200% overschreden.

De regeling wordt aangepast met een vast bedrag van € 2,50 per leerling per schooljaar voor het aantal leerlingen in het basisonderwijs dat deelneemt aan een activiteit.

Hiermee blijft de budgetoverschrijding beperkt tot maximaal €1500 indien 100% van alle leerlingen deelneemt. Scholen zijn in de subsidiebeschikking voor 2024 al geïnformeerd over dit voornemen tot aanpassing.

1.10. *Het past niet bij het stimuleren van innovatieve activiteiten om deze op voorhand te begrenzen met een maximum subsidie.*

De subsidieregeling kent een categorie innovatieve subsidies. Deze eenmalige subsidie is bedoeld voor vrijwilligersorganisaties die een basisvoorziening of werkwijze met een vernieuwend karakter ontwikkelen binnen het sociaal domein. Het maximum subsidiebedrag is momenteel gesteld op € 1000.

Om dit vanuit de gemeente te stimuleren is het niet passend om hier op voorhand een maximum subsidiebedrag voor te hanteren, omdat dit een te hoge drempel kan opwerpen. Juist voor innovatieve activiteiten moeten we uitnodigend zijn naar onze inwoners en ieder initiatief op zijn eigen (meer)waarde voor de gemeenschap kunnen beoordelen.

Overigens is er in de afgelopen 2 jaren nog geen aanvraag geweest in deze subsidie categorie.

De regeling wordt aangepast door geen maximum subsidiebedrag meer opnemen voor innovatieve subsidies, maar wel een subsidieplafond in te stellen van €20.000 per kalenderjaar

Kanttekeningen en onderbouwing

1.1. *We hanteren bij de meeste subsidie categorieën geen subsidieplafonds.*

Net als bij de bestaande subsidieregeling bestaat er een financieel risico omdat we, behalve voor culturele activiteiten van bovenlokaal belang en innovatieve activiteiten, blijven werken zonder subsidieplafonds. Bij een aantal subsidie categorieën werken we wel met een maximum subsidiebedrag, maar zonder een financieel plafond is de subsidieregeling in feite een openeinderegeling. Wanneer een aanvraag aan de inhoudelijke criteria voldoet dan moet deze worden toegewezen, ook al is daarvoor geen budget meer beschikbaar. Maar we werken al jaren zonder subsidieplafonds en dit heeft tot dusver niet geleid tot noemenswaardige overschrijdingen. Bovendien past een groei aan vrijwilligersinitiatieven binnen onze ambities voor het sociaal domein: sterke gemeenschappen en het versterken van de basisvoorzieningen zodat minder zware ondersteuning nodig is.

Financiën

Zonder een financieel plafond zijn de subsidie uitgaven op voorhand niet te bepalen en dit vormt een financieel risico. Zeker bij de categorieën waar geen maximaal subsidiebedrag wordt gehanteerd. De financiële consequenties zijn pas inzichtelijk als alle aanvragen zijn gedaan en getoetst. Gezien de uiterste aanvraagdatum, voor jaarlijkse subsidies uiterlijk 1 oktober en voor incidentele subsidies uiterlijk 8 weken voorafgaand aan de activiteit, is het dan bovendien te laat om deze nog te verwerken in de betreffende programmabegroting.

Voor zover de voorgestelde wijzigingen leiden tot structureel hogere subsidiebedragen passen deze binnen de huidige begroting. Met toepassing van de hardheidsclausule zijn en worden deze wijzigingen al toegepast en blijken daarbij ook nu binnen de begroting te passen.

Mochten er toch overschrijdingen ontstaan, door het ontbreken van subsidieplafonds, dan worden deze gerapporteerd bij de tussentijdse rapportages.

Rol gemeente, interactie en initiatiefnemer

Het Team Beleid Sociaal is initiatiefnemer tot de evaluatie van bestaande subsidieregeling en het formuleren van de voorgestelde wijzigingen. Hierbij hebben de bezwaren en overige reacties die van aanvragers zijn ontvangen vanaf eind 2022, na het van kracht worden van bestaande subsidieregeling, een belangrijke rol gespeeld in de overwegingen tot aanpassing.

Eventuele bestuurlijke aandachtspunten

Duurzaamheid

Een van de subsidievoorwaarden is al dat de aanvrager aandacht voor duurzaamheid bij het kopen en gebruik van materialen. Dit blijft ongewijzigd.

Vervolg

Planning

De regeling wordt na vaststelling bekend gemaakt.

Communicatie

Basisscholen zijn in de subsidiebeschikking voor 2024 al geïnformeerd over het voornemen tot aanpassing van de subsidie voor cultuureducatie naar een vast bedrag van €2,50 per leerling die aan activiteiten deelneemt.

Alle overige subsidieontvangers zijn de in de subsidiebeschikking voor 2024 al geïnformeerd dat de gemeente Overbetuwe het voornemen heeft om met ingang van subsidiejaar 2025 een aanpassing door te voeren binnen de subsidieregeling en dat dit zal voor hen geen nadelige gevolgen zal hebben.

De gewijzigde subsidieregeling wordt op Overheid.nl geplaatst en de teksten in de aanvraagprocedure voor subsidies worden hierop aangepast.

Evaluatie

Als we met de beoordeling van subsidieaanvragen voor alle soorten subsidies in deze regeling ervaring hebben opgedaan voor twee subsidiejaren, 2025 en 2026, zullen we deze regeling evalueren. Dat zal dan zijn in het eerste kwartaal van 2026.